

Νομική συνδρομή

Περιεχόμενο που
παρέχεται απόEuropean Judicial Network
(in civil and commercial
matters) Πολωνία

1 Ποια έξοδα συνεπάγονται οι νομικές διαδικασίες και ποιος πρέπει να τα επωμισθεί κανονικά;

Τα έξοδα των νομικών διαδικασιών είναι εκείνα που απαιτούνται προκειμένου ένα πρόσωπο να διεκδικήσει ή να υπερασπιστεί τα δικαιώματά του ενώπιον δικαστηρίου. Περιλαμβάνουν τα δικαστικά έξοδα και, όταν ο διάδικος υπερασπίζεται την υπόθεσή του αυτοπροσώπως ή μέσω συνηγούρου που δεν είναι δικηγόρος (adwokat), νομικός σύμβουλος (radca prawny) ή σύμβουλος σε θέματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας (rzecznik patentowy), τα έξοδα ματάβασης του διαδίκου ή του εκπροσώπου του στο δικαστήριο και ποσό ίσο με τις απολεσθείσες αποδοχές του διαδίκου λόγω της παράστασής του στο δικαστήριο, αλλά όχι υψηλότερο από το ποσό της αμοιβής επαγγελματία δικηγόρου, και όταν ο διάδικος επικουρείται από εκπρόσωπο ο οποίος είναι δικηγόρος, νομικός σύμβουλος ή σύμβουλος σε θέματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, την αμοιβή του εν λόγω συνηγούρου.

Τα δικαστικά έξοδα περιλαμβάνουν τέλη και έξοδα.

Τέλος χρεώνεται για κάθε έγγραφο που υπόκειται στην καταβολή τέλους. Τα έγγραφα που υπόκεινται σε καταβολή τέλους και τα ποσά των τελών καθορίζονται στον νόμο, της 28ης Ιουλίου 2005, για τα δικαστικά έξοδα σε αστικές υποθέσεις (Ustawa z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych). Ο εν λόγω νόμος καθορίζει επίσης τους κανόνες για τον υπολογισμό του ποσού των εξόδων.

Ειδικότερα, υπόκεινται σε τέλος τα ακόλουθα έγγραφα:

- δικόγραφο αγωγής/ανταγωγής·
- δικόγραφο σχετικά με την επέκταση ή την τροποποίηση της αγωγής κατά τρόπο που αυξάνει την αξία της διαφοράς·
- εφέσεις (apelacja και zazalenie)·
- αίτηση αναίρεσης (skarga kasacyjna) και αίτηση για την κήρυξη τελεσίδικης απόφασης ως παράνομης·
- ανακοπή ερημοδικίας·
- ανακοπή κατά διαταγής πληρωμής·
- κύρια παρέμβαση (interwencja główna) και πρόσθετη παρέμβαση (interwencja uboczna)·
- αίτηση για διαδικασία εκούσιας δικαιοδοσίας·
- αίτηση πτώχευσης·
- αίτηση εγγραφής/διαγραφής από το κτηματολόγιο·
- αίτηση εγγραφής στο Εθνικό Δικαστικό Μητρώο (Krajowy Rejestr Sądowy, KRS) και στο μητρώο ενεχύρων, καθώς και αίτηση τροποποίησης ή διαγραφής των εν λόγω εγγραφών·
- αίτηση αναθεώρησης δικαστικής απόφασης·
- αγωγή ακύρωσης διαιτητικής απόφασης·
- προσφυγή κατά απόφασης δικαστικού υπαλλήλου·
- προσφυγή κατά πράξεων δικαστικού επιμελητή·
- αίτηση έκδοσης των ακόλουθων εγγράφων βάσει της δικογραφίας: αντιγράφου, αποσπάσματος, πιστοποιητικού, άλλου εγγράφου ή αντιγράφου, και αίτηση για έκδοση αντιγράφου από το κτηματολόγιο (με την καταβολή τέλους μητρώου).

Τα έξοδα περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων:

- έξοδα ταξιδιού διαδίκου που απαλλάσσεται από τα δικαστικά έξοδα, τα οποία σχετίζονται με την παράσταση του διαδίκου στο δικαστήριο, εάν η παράσταση αυτή έχει διαταχθεί από το δικαστήριο·
- επιστροφή εξόδων ταξιδιού και διαμονής και απολεσθέντων αποδοχών ή απολεσθέντος εισοδήματος μαρτύρων λόγω της παράστασής τους στο δικαστήριο·
- αμοιβές και επιστροφή των εξόδων πραγματογνωμόνων, μεταφραστών και επιτρόπων που έχουν διοριστεί για τον διάδικο στην υπόθεση·
- κατ' αποκοπή έξοδα για τη συλλογή αποδεικτικών στοιχείων σύμφωνα με τη γνώμη επιτροπής δικαστικών πραγματογνωμόνων·
- αμοιβές που καταβάλλονται σε άλλα πρόσωπα ή φορείς και επιστροφή των εξόδων τους·
- έξοδα για τη συλλογή άλλων αποδεικτικών στοιχείων·
- έξοδα μεταφοράς και φύλαξης ζώων και αντικειμένων·
- έξοδα τοποθέτησης και κράτησης·
- κατ' αποκοπή ποσά που καταβάλλονται σε διορισμένους από το δικαστήριο επιτρόπους για την ολοκλήρωση έρευνας ιστορικού σχετικά με την ακύρωση γάμου, διαζύγιο και δικαστικό χωρισμό, καθώς και για την εποπτεία των προγραμματισμένων από το δικαστήριο επαφών των γονέων·
- έξοδα πιστοποιητικού ιατρού δικαστηρίου·
- έξοδα διαμεσολάβησης μετά την παραπομπή από δικαστήριο·
- έξοδα ανακοινώσεων.

Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από τον νόμο, ο διάδικος που καταθέτει στο δικαστήριο έγγραφο το οποίο υπόκειται σε τέλος ή συνεπάγεται δαπάνες υποχρεούται να καταβάλει τα δικαστικά έξοδα.

Ορισμένες οντότητες απαλλάσσονται από τα έξοδα βάσει νόμου (δεν απαιτείται αίτηση), για παράδειγμα:

- διάδικος που ζητεί να θεμελιωθεί η πατρότητα ή η μητρότητα και προβάλλει συναφείς αξιώσεις (όταν η αγωγή για τη θεμελίωση της πατρότητας αποδεικνύεται προδήλως αβάσιμη, ωστόσο, στην απόφασή του με την οποία περατώνεται η διαδικασία, το δικαστήριο μπορεί να καταδικάσει τον αιτούντα στην καταβολή των μη καταβληθέντων δικαστικών εξόδων, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις περιστάσεις της υπόθεσης)·
- διάδικος που διεκδικεί διατροφή και ο εναγόμενος σε υπόθεση μείωσης διατροφής·
- διάδικος που ζητεί να κηρυχθούν καταχρηστικές συμβατικές ρήτρες·
- εργαζόμενος ο οποίος ασκεί αγωγή ή υποβάλλει αίτηση για διαδικασία εκούσιας δικαιοδοσίας, εκτός από την περίπτωση στην οποία η αξία της αξίωσης υπερβαίνει τα 50.000 PLN, ή πρόσωπο που ασκεί προσφυγή σε υποθέσεις κοινωνικής ασφάλισης·
- διάδικος σε υπόθεση που αφορά την ψυχική υγεία·
- πρόσωπο ανίκανο προς δικαιοπραξία σε διαδικασία ανάκλησης ή τροποποίησης του καθεστώτος ανικανότητάς του·

Οι δαπάνες καταβάλλονται προσωρινά από το δημόσιο ταμείο εάν σχετίζονται με αυτεπάγγελτη ενέργεια του δικαστηρίου (π.χ. όταν επιτρέπει αποδείξεις που δεν ζητήθηκαν από διάδικο). Άλλα έξοδα καλύπτονται προσωρινά από τον διάδικο που ζήτησε την ενέργεια που προκάλεσε τα εν λόγω έξοδα. Το δικαστήριο μπορεί να απαιτήσει από διάδικο να καταβάλει προκαταβολή για τα έξοδα και δεν προβαίνει στη ζητούμενη ενέργεια εάν δεν καταβληθεί η προκαταβολή. Το δικαστήριο αποφαινεται σχετικά με την επιστροφή τυχόν αχρεωστήτως καταβληθέντων προκαταβολών και τη διευθέτηση των εξόδων που προέκυψαν από την οριστική απόφαση.

Με την οριστική απόφασή του, το δικαστήριο αποφασίζει επίσης ποιος θα καταβάλει τελικά τα δικαστικά έξοδα και σε ποιο ποσοστό. Στις κατ' αντιδικίαν διαδικασίες, ο κανόνας είναι ότι ο ηττηθείς διάδικος επιβαρύνεται με το σύνολο των εξόδων (δηλαδή με τα έξοδα που καταβλήθηκαν από τον εν λόγω διάδικο και με τα έξοδα του αντιδίκου). Εάν η αγωγή ευδοκιμήσει εν μέρει, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει οι διάδικοι να καταβάλουν τα δικά τους έξοδα (να αποφασίσει ότι κανένας διάδικος δεν υποχρεούται να καταβάλει τα έξοδα του αντιδίκου) ή να τα κατανειμίει κατ' αναλογία (ο νικήσας σε μικρότερο βαθμό διάδικος να υποχρεωθεί να καταβάλει στον αντίδικο μέρος των εξόδων του τελευταίου, όπως ορίζεται από το δικαστήριο). Σε διαδικασίες εκούσιας δικαιοδοσίας (οι οποίες διεξάγονται σε πολλές υποθέσεις, για παράδειγμα, για την έκδοση αποφάσεων σχετικά με σημαντικά ζητήματα που αφορούν παιδιά, για την απόκτηση περιουσίας λόγω κληρονομικής διαδοχής ή για τη λύση συγκυριότητας), ο κανόνας είναι ότι τα έξοδα συμψηφίζονται πλήρως. Ωστόσο, ανάλογα με την κατάσταση, συμπεριλαμβανομένης της συμπεριφοράς των διαδίκων κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, το δικαστήριο έχει τη διακριτική ευχέρεια να αποφασίσει διαφορετικά, για παράδειγμα να καταδικάσει έναν από

τους διαδίκους στην καταβολή του συνόλου των εξόδων, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων στα οποία υποβλήθηκαν οι λοιποί διάδικοι.

2 Τι είναι ακριβώς το ευεργέτημα της πενίας;

Η νομική συνδρομή παρέχεται για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στη δικαιοσύνη για άτομα που βρίσκονται σε δύσκολες συνθήκες ζωής ή σε δύσκολες οικονομικές συνθήκες.

Η νομική συνδρομή διέπεται από την ακόλουθη νομοθεσία:

α) σε εγχώριες υποθέσεις: από τον κώδικα πολιτικής δικονομίας και τον νόμο για τα δικαστικά έξοδα σε αστικές υποθέσεις·

β) σε διασυνοριακές υποθέσεις: εκτός από τη νομοθεσία που αναφέρεται στο στοιχείο α) ανωτέρω, επίσης από τον νόμο σχετικά με το δικαίωμα νομικής συνδρομής σε αστικές δικαστικές διαδικασίες που διεξάγονται στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σχετικά με το δικαίωμα νομικής συνδρομής με σκοπό τον φιλικό διακανονισμό διαφοράς πριν από την κίνηση διαδικασίας (*Ustawa o prawie pomocy w postępowaniu w sprawach cywilnych prowadzonym w raństwach członkowskich Unii Europejskiej oraz o prawie pomocy w celu ugodowego załatwienia sporu przed wszczęciem takiego postępowania*).

Διασυνοριακές είναι οι υποθέσεις στις οποίες ο αιτών που έχει την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (με εξαίρεση τη Δανία) υποβάλλει αίτηση νομικής συνδρομής σε διαδικασίες που διεξάγονται ή πρόκειται να κινηθούν στη Δημοκρατία της Πολωνίας ή για τον φιλικό διακανονισμό διαφοράς σε αστική υπόθεση για την οποία αρμόδια είναι τα πολωνικά δικαστήρια. Πρόκειται επίσης για περιπτώσεις στις οποίες ο αιτών που έχει την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του στη Δημοκρατία της Πολωνίας αιτείται νομική συνδρομή στο πλαίσιο διαδικασίας που διεξάγεται ή πρόκειται να κινηθεί σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (με εξαίρεση τη Δανία) ή για τον φιλικό διακανονισμό διαφοράς σε αστική υπόθεση στην οποία αρμόδια είναι τα δικαστήρια του εν λόγω κράτους.

Η νομική συνδρομή περιλαμβάνει:

- απαλλαγή από τα δικαστικά έξοδα, ώστε ο διάδικος να μη χρειάζεται να καταβάλει προκαταβολικά τέλη και έξοδα κατά την έναρξη της διαδικασίας και κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων μετάβασης στο δικαστήριο, εάν το δικαστήριο διατάξει τον διάδικο να παραστεί αυτοπροσώπως·
- διορισμό συνηγόρου από το δικαστήριο στις δικαστικές διαδικασίες, μεταξύ άλλων για την προετοιμασία του εισαγωγικού δικογράφου (σε διασυνοριακές υποθέσεις, μεταξύ άλλων για την παροχή νομικών συμβουλών και φιλικού διακανονισμού της εξωδικαστικής διαφοράς), ώστε ο διάδικος να εκπροσωπηθεί δωρεάν από επαγγελματία δικηγόρο·
- επιπλέον, σε διασυνοριακές υποθέσεις στις οποίες ο αιτών έχει υποβάλει αίτηση νομικής συνδρομής στο πλαίσιο διαδικασίας που διεξάγεται ή πρόκειται να κινηθεί σε άλλο κράτος μέλος:

α) απαλλαγή από τις δαπάνες που καλύπτουν τα έξοδα μετάφρασης της αίτησης για χορήγηση νομικής συνδρομής σε άλλο κράτος μέλος και των απαραίτητων εγγράφων προς υποστήριξη της αίτησης·

β) τον διορισμό δικηγόρου ή νομικού συμβούλου για την παροχή νομικής συνδρομής σε αιτούντα στη Δημοκρατία της Πολωνίας για διαδικασίες που διεξάγονται ή πρόκειται να κινηθούν σε άλλο κράτος μέλος, έως την ημερομηνία παραλαβής της αίτησης νομικής συνδρομής από την αρμόδια αρχή του εν λόγω κράτους μέλους.

Η νομική συνδρομή μπορεί να είναι πλήρης ή μερική. Στην τελευταία περίπτωση, μπορεί να καλύπτει μόνο τον διορισμό συνηγόρου από το δικαστήριο χωρίς απαλλαγή από τα δικαστικά έξοδα ή τον διορισμό συνηγόρου από το δικαστήριο με μερική απαλλαγή από τα έξοδα (π.χ. από συγκεκριμένο μέρος αυτών ή από συγκεκριμένο κονδύλιο των εξόδων).

Στην Πολωνία παρέχεται επίσης *ad hoc* νομική συνδρομή στο πλαίσιο της λεγόμενης «δωρεάν νομικής συνδρομής» (*nieodpłatna pomoc prawna*). Η δωρεάν νομική συνδρομή διέπεται από τον νόμο, της 5ης Αυγούστου 2015, σχετικά με τη δωρεάν νομική συνδρομή, τη δωρεάν παροχή συμβουλών σε αστικές υποθέσεις και τη νομική εκπαίδευση (*Ustawa z 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym*

poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej). Η δωρεάν νομική συνδρομή καλύπτει τα ακόλουθα:

- δωρεάν παροχή νομικών συμβουλών από δικηγόρο ή νομικό σύμβουλο, μεταξύ άλλων σε σχέση με εκκρεμείς δικαστικές διαδικασίες·
- δωρεάν σύνταξη σχεδίου δικογράφου, με εξαίρεση τα διαδικαστικά έγγραφα σε εκκρεμείς δικαστικές διαδικασίες·
- δωρεάν σύνταξη αίτησης απαλλαγής από τα δικαστικά έξοδα και/ή διορισμού συνηγόρου από το δικαστήριο σε εκκρεμείς δικαστικές διαδικασίες·
- δωρεάν διαμεσολάβηση.

3 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση ευεργετήματος της πενίας;

Η νομική συνδρομή σε δικαστικές διαδικασίες παρέχεται τόσο σε φυσικά όσο και σε νομικά πρόσωπα, καθώς και σε οργανωτικές μονάδες που δικαιούνται από τον νόμο να είναι διάδικοι σε τέτοιες διαδικασίες.

Φυσικό πρόσωπο μπορεί να απαλλαγεί από τα δικαστικά έξοδα εάν αδυνατεί να καταβάλει τα εν λόγω έξοδα χωρίς δυσχέρειες για τον εαυτό του ή την οικογένειά του ή εάν τα εν λόγω έξοδα θα το εξέθεταν σε κίνδυνο τέτοιων δυσχερειών.

Νομικό πρόσωπο ή οργανωτική μονάδα, πέραν του νομικού προσώπου που νομιμοποιείται από τον νόμο να είναι διάδικος σε δικαστική διαδικασία μπορεί να απαλλαγεί εάν δεν διαθέτει επαρκή μέσα για την καταβολή των εξόδων. Οι εμπορικές εταιρείες (εκτός από τις περιπτώσεις που το δημόσιο ταμείο είναι ο μοναδικός εταίρος ή μέτοχος) θα πρέπει επίσης να αποδεικνύουν ότι οι εταίροι ή οι μέτοχοί τους δεν διαθέτουν επαρκή μέσα για να αυξήσουν τα περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας ή να χορηγήσουν δάνειο στην εταιρεία.

Οι κοινωνικές οργανώσεις που δεν συμμετέχουν σε επιχειρηματικές δραστηριότητες μπορούν επίσης να ζητήσουν απαλλαγή από τα δικαστικά έξοδα στις δικές τους υποθέσεις που αφορούν κοινωνικές, επιστημονικές, εκπαιδευτικές, πολιτιστικές, αθλητικές, φιλανθρωπικές δραστηριότητες ή δραστηριότητες αλληλοβοήθειας όσον αφορά την προστασία των καταναλωτών, την προστασία του περιβάλλοντος και την κοινωνική πρόνοια.

Δεν υπάρχουν καθορισμένα όρια εισοδήματος για τη λήψη νομικής συνδρομής. Το δικαστήριο ασκεί συναφώς τη διακριτική του ευχέρεια, λαμβάνοντας υπόψη τη σύνθεση των εσόδων, των περιουσιακών στοιχείων και των δαπανών του διαδίκου, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού των εξαρτώμενων από αυτόν προσώπων. Το δικαστήριο μπορεί επίσης να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι ο διάδικος δεν διαθέτει επαρκή μέσα για την κάλυψη της αμοιβής συνηγόρου, αλλά διαθέτει επαρκή μέσα για την κάλυψη ορισμένων ή ακόμα και όλων των δικαστικών εξόδων.

Επιπλέον, στις εγχώριες διαδικασίες, το δικαστήριο μπορεί να αρνηθεί να διορίσει συνηγόρο, ακόμα και όταν ο διάδικος δεν έχει την οικονομική δυνατότητα να πληρώσει, εάν κρίνει ότι δεν απαιτείται η συμμετοχή συνηγόρου. Στην πράξη, αυτό συμβαίνει όταν η υπόθεση δεν είναι περίπλοκη, ιδίως εάν ο διάδικος έχει δείξει κατά τη διαδικασία ότι είναι εξοικειωμένος με τον νόμο και τη διαδικασία.

Σε διασυνοριακές διαδικασίες, το δικαστήριο μπορεί να μη χορηγήσει νομική συνδρομή σε πρόσωπα που κατοικούν ή διαμένουν σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ, με εξαίρεση τη Δανία, εάν το υποβληθέν αίτημα ή η υπεράσπιση των δικαιωμάτων είναι προδήλως αβάσιμα. Μπορεί επίσης να μη χορηγηθεί νομική συνδρομή για λόγους που σχετίζονται με την ουσία της υπόθεσης, εάν έχει προηγουμένως χορηγηθεί στον αιτούντα νομική συνδρομή για τον φιλικό διακανονισμό της διαφοράς πριν από την κίνηση διαδικασίας ενώπιον πολιτικού δικαστηρίου, αλλά δεν επιτεύχθηκε διακανονισμός.

Τυπική προϋπόθεση για τη χορήγηση νομικής συνδρομής είναι η υποβολή της αίτησης στο δικαστήριο με τον τρόπο που περιγράφεται στα σημεία 6 έως 8 κατωτέρω.

Ανεξάρτητα από όσα αναφέρονται παραπάνω, πρόσωπο που δεν γνωρίζει την πολωνική γλώσσα μπορεί, κατόπιν αίτησης που υποβάλλεται στο δικαστήριο το οποίο εκδικάζει την υπόθεση (ή το οποίο θα πρέπει να εκδικάσει την υπόθεση, εάν η αίτηση υποβληθεί πριν από την έναρξη της διαδικασίας), να λάβει δωρεάν συνδρομή διερμηνέα κατά τη διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας. Η αίτηση δεν χρειάζεται να πληροί τυπικές προϋποθέσεις, όπως αυτές που ισχύουν για τις αιτήσεις για νομική συνδρομή. Αυτό προβλέπεται στο άρθρο 5 του νόμου, της 27ης Ιουλίου 2001, για την οργάνωση των τακτικών δικαστηρίων (Ustawa z dnia 27 lipca 2001 roku prawo o ustroju sądów powszechnych). Αντιθέτως, ο διάδικος που ζητεί δωρεάν συνδρομή όσον αφορά τη

μετάφραση διαδικαστικών και άλλων εγγράφων που πρέπει να υποβληθούν στο δικαστήριο πρέπει να υποβάλει απλή αίτηση για νομική συνδρομή.

Μόνο τα φυσικά πρόσωπα, συμπεριλαμβανομένων των επιτηδευματιών που δεν απασχολούν άλλα πρόσωπα (αυτοαπασχολούμενοι), είναι επιλέξιμα για δωρεάν νομική συνδρομή εάν αδυνατούν να καταβάλουν τα έξοδα αμειβόμενης νομικής βοήθειας.

Δικηγόρος ή νομικός σύμβουλος μπορεί να αρνηθεί να παράσχει δωρεάν νομική συνδρομή για επιτακτικούς λόγους, ενημερώνοντας το επιλέξιμο πρόσωπο για άλλα κέντρα που παρέχουν δωρεάν νομική συνδρομή εντός της κομητείας (powiat).

Εάν διαπιστωθεί ότι το πρόβλημα που γνωστοποιήθηκε από το επιλέξιμο πρόσωπο δεν μπορεί να επιλυθεί εν όλω ή εν μέρει με την παροχή δωρεάν νομικής συνδρομής, και ειδικότερα ότι το πρόβλημα δεν είναι μόνο νομικής φύσης, ο δικηγόρος ή ο νομικός σύμβουλος ενημερώνει το πρόσωπο σχετικά με άλλες δυνατότητες για την παροχή κατάλληλης βοήθειας από παρόχους δωρεάν συμβουλευτικών υπηρεσιών. Για παράδειγμα, μπορούν να παράσχουν πληροφορίες σχετικά με τις υπηρεσίες οντότητας που παρέχει δωρεάν συμβουλές με τη μορφή συμβουλευτικού δελτίου πληροφοριών (karta informacyjna poradnictwa).

Επιπλέον, όταν η δωρεάν νομική συνδρομή καλύπτει δωρεάν διαμεσολάβηση, δεν χορηγείται εάν η υπόθεση έχει παραπεμφθεί για διαμεσολάβηση από δικαστήριο ή άλλη αρχή και υπάρχει εύλογη υπόνοια βίας στη σχέση των μερών.

4 Το ευεργέτημα της πενίας χορηγείται για όλα τα είδη διαδικασιών;

Ναι. Η νομική συνδρομή παρέχεται σε όλες τις αστικές υποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων των οικογενειακών, εμπορικών, εργασιακών υποθέσεων και των υποθέσεων κοινωνικής ασφάλισης (π.χ. συντάξεις γήρατος και ετήσιες πρόσοδοι).

5 Υπάρχουν ειδικές διαδικασίες σε περιπτώσεις ανάγκης;

Δεν υπάρχει ειδική διαδικασία για περιπτώσεις ανάγκης.

6 Πώς μπορώ να λάβω το έντυπο της αίτησης για χορήγηση ευεργετήματος της πενίας;

Δεν υπάρχει επίσημο έντυπο αίτησης για νομική συνδρομή στις εθνικές διαδικασίες. Η αίτηση υποβάλλεται απλώς γραπτώς ή προφορικά για καταχώριση στο αρχείο.

Στις διασυνοριακές υποθέσεις μπορεί να χρησιμοποιηθεί το επίσημο έντυπο που ορίζεται στο παράρτημα της απόφασης της Επιτροπής 2004/844/EK, της 9ης Νοεμβρίου 2004, για θέσπιση εντύπου για τη διαβίβαση των αιτήσεων ευεργετήματος πενίας κατ' εφαρμογή της οδηγίας 2003/8/EK του Συμβουλίου για βελτίωση της πρόσβασης στη δικαιοσύνη επί διασυνοριακών διαφορών μέσω της θέσπισης στοιχειωδών κοινών κανόνων σχετικά με το ευεργέτημα πενίας στις διαφορές αυτές. Τα έντυπα διατίθενται στη γραμματεία του δικαστηρίου στο οποίο εκκρεμεί ή πρόκειται να κινηθεί η διαδικασία. Μπορούν επίσης να τηλεφορτωθούν από τον ιστότοπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Ωστόσο, η χρήση του εντύπου δεν είναι υποχρεωτική. Η αίτηση θα πρέπει να περιλαμβάνει δήλωση στην οποία αναφέρονται λεπτομερώς η οικογενειακή κατάσταση, τα περιουσιακά στοιχεία, το εισόδημα και οι πηγές βιοπορισμού του αιτούντος. Η αίτηση για νομική συνδρομή για τον φιλικό διακανονισμό της διαφοράς πριν από την κίνηση διαδικασίας ενώπιον πολιτικού δικαστηρίου πρέπει επίσης να περιλαμβάνει λεπτομερή περιγραφή των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης.

Η χρήση εντύπου είναι υποχρεωτική μόνο για διασυνοριακές διαφορές για τις οποίες διεξάγεται διαδικασία σε άλλο κράτος μέλος και στις οποίες εμπλέκεται πρόσωπο που είναι Πολωνός υπήκοος ή έχει δικαίωμα μόνιμης διαμονής στην Πολωνία.

Σε διασυνοριακές υποθέσεις, η αίτηση μπορεί να υποβληθεί όχι μόνο στα πολωνικά αλλά και στα αγγλικά.

7 Ποια έγγραφα πρέπει να υποβληθούν μαζί με το έντυπο της αίτησης για χορήγηση ευεργετήματος της πενίας;

Η αίτηση απαλλαγής από τα δικαστικά έξοδα ή διορισμού συνηγόρου από το δικαστήριο σε εθνική διαδικασία πρέπει να περιλαμβάνει δήλωση σχετικά με την οικογενειακή κατάσταση, τα περιουσιακά στοιχεία, το εισόδημα και τις πηγές βιοπορισμού σύμφωνα με το υπόδειγμα που καθορίζεται στον κανονισμό του υπουργού Δικαιοσύνης, της 3ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με την καταβολή από το δημόσιο ταμείο δωρεάν νομικής συνδρομής που παρέχεται από δικηγόρο διορισμένο από το δικαστήριο (Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu). Τα υποδείγματα είναι διαθέσιμα σε ηλεκτρονική μορφή στα πολωνικά στους ιστοτόπους των δικαστηρίων, στον ιστότοπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης και σε έντυπη μορφή στις γραμματείες των δικαστηρίων. Πρόκειται για τυπική απαίτηση και η μη διόρθωση τυχόν ελλείψεων εντός μίας εβδομάδας από την αίτηση του δικαστηρίου συνεπάγεται την απόρριψη της αίτησης. Εάν οι περιστάσεις που αναφέρονται στην αίτηση εγείρουν ανησυχίες, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τη διεξαγωγή έρευνας σχετικά με τις πραγματικές συνθήκες του αιτούντος, ειδικότερα ζητώντας από αυτόν να παράσχει συμπληρωματικές διευκρινίσεις ή έγγραφα.

Σε διασυνοριακές διαδικασίες, πρόσωπο που κατοικεί ή διαμένει μόνιμα σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ, με εξαίρεση τη Δανία, υποχρεούται να επισυνάψει στην αίτηση τα ακόλουθα:

- έγγραφα που επιβεβαιώνουν τα στοιχεία της αίτησης·
- δικαιολογητικά σχετικά με την ιθαγένεια, τον τόπο κατοικίας ή συνήθους διαμονής του αιτούντος και, εάν ο αιτών δεν είναι υπήκοος κράτους μέλους, δικαιολογητικό έγγραφο που βεβαιώνει ότι ο αιτών διαμένει στην επικράτεια του κράτους μέλους σύμφωνα με τη νομοθεσία του εν λόγω κράτους·
- δήλωση του αιτούντος σχετικά με το αν έχει ήδη χορηγηθεί νομική συνδρομή στον αιτούντα για τον φιλικό διακανονισμό της σχετικής διαφοράς και, εάν έχει χορηγηθεί νομική συνδρομή αλλά δεν έχει επιτευχθεί διακανονισμός, διευκρίνιση των σχετικών λόγων.

Τα ανωτέρω έγγραφα θα πρέπει να μεταφράζονται στα πολωνικά ή στα αγγλικά από πρόσωπο εξουσιοδοτημένο να μεταφράζει επίσημα έγγραφα στο κράτος μέλος από το οποίο προέρχεται η αίτηση.

Εάν η αίτηση στο πλαίσιο διασυνοριακής διαδικασίας δεν περιέχει καμία από τις απαιτούμενες πληροφορίες ή εγείρει ανησυχίες ως προς την ακρίβειά της, το δικαστήριο ζητεί από τον αιτούντα να παράσχει πρόσθετες διευκρινίσεις ή έγγραφα εντός καθορισμένης προθεσμίας που δεν υπερβαίνει τον ένα μήνα. Ειδικότερα, ο αιτών μπορεί να προσκομίσει αντίγραφα φορολογικών δηλώσεων, αντίγραφα και αποσπάσματα τραπεζικών λογαριασμών, τραπεζικών καταθέσεων ή καταθέσεων αξιογράφων, ή πιστοποιητικά που αναφέρουν το ποσό μισθού, αμοιβών και άλλων αποδοχών ή παροχών που αποκτήθηκαν, συντάξεων και διατροφών. Σε περίπτωση μη τήρησης της προθεσμίας, το δικαστήριο εξετάζει την αίτηση βάσει των πληροφοριών που έχουν παρασχεθεί.

Στην πράξη, για την ταχεία εξέταση αίτησης σε εθνικές ή διασυνοριακές διαδικασίες, συνιστάται η αίτηση να συνοδεύεται εξ αρχής από όλα τα έγγραφα που ο αιτών θεωρεί αναγκαία για την απόδειξη της οικονομικής του κατάστασης, ιδίως εκείνα που αναφέρονται ανωτέρω.

Εάν ζητείται δωρεάν νομική συνδρομή, η αίτηση πρέπει να περιλαμβάνει δήλωση του αιτούντος σχετικά με την έλλειψη επαρκών μέσων για την καταβολή των εξόδων αμειβόμενης νομικής βοήθειας. Το πρόσωπο που ζητεί δωρεάν νομική συνδρομή σε σχέση με την επιχειρηματική του δραστηριότητα πρέπει επιπλέον να υποβάλει δήλωση ότι δεν έχει προσλάβει κανένα άλλο πρόσωπο κατά το τελευταίο έτος. Οι ανωτέρω δηλώσεις πρέπει να συντάσσονται σύμφωνα με τα προκαθορισμένα υποδείγματα που είναι διαθέσιμα στα κέντρα δωρεάν νομικής συνδρομής. Οι δηλώσεις υποβάλλονται στο πρόσωπο που παρέχει τη δωρεάν νομική συνδρομή.

Δεδομένου ότι η δωρεάν νομική συνδρομή παρέχεται συνήθως απευθείας στο κέντρο μετά την υποβολή της αίτησης, ο αιτών θα πρέπει επίσης να φέρει έγγραφο ταυτότητας και όλα τα έγγραφα που είναι αναγκαία για την παρουσίαση του νομικού ζητήματος, ώστε η παρεχόμενη συνδρομή να είναι αποτελεσματική.

8 Πού πρέπει να υποβάλω την αίτηση για χορήγηση ευεργετήματος της

ΠΕΝΙΑΣ;

Η αίτηση απαλλαγής από τα δικαστικά έξοδα ή διορισμού συνηγόρου από το δικαστήριο υποβάλλεται στο δικαστήριο ενώπιον του οποίου πρόκειται να κινηθεί ή εκκρεμεί ήδη η διαδικασία στο πλαίσιο εθνικής διαφοράς.

Φυσικό πρόσωπο που κατοικεί ή έχει τη συνήθη διαμονή του σε κράτος μέλος της ΕΕ (με εξαίρεση τη Δανία), το οποίο υποβάλλει αίτηση για νομική συνδρομή σε διασυνοριακή διαδικασία που εκκρεμεί ή που πρόκειται να κινηθεί ενώπιον πολωνικού δικαστηρίου, μπορεί να υποβάλει αίτηση για νομική συνδρομή στο δικαστήριο στο οποίο εκκρεμεί ή πρόκειται να κινηθεί η διαδικασία επί της ουσίας. Εάν η αίτηση αφορά νομική συνδρομή σε διαδικασία εφαρμογής δικαστικής απόφασης ή αναγκαστικής εκτέλεσης, πρέπει να κατατεθεί στο επαρχιακό δικαστήριο που είναι αρμόδιο για την περιοχή στην οποία πρόκειται να εφαρμοστεί η δικαστική απόφαση ή στην οποία θα πραγματοποιηθεί η αναγκαστική εκτέλεση. Οι αιτήσεις για νομική συνδρομή μπορούν επίσης να υποβάλλονται μέσω του Υπουργείου Δικαιοσύνης της Πολωνίας ή ορισθείσας αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους στο οποίο ο αιτών έχει την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης διαβιβάζει αμέσως τις αιτήσεις αυτές στο αρμόδιο δικαστήριο.

Φυσικό πρόσωπο που κατοικεί ή έχει τη συνήθη διαμονή του στην Πολωνία και ζητεί νομική συνδρομή στο πλαίσιο διαδικασίας που εκκρεμεί ή πρόκειται να κινηθεί σε άλλο κράτος μέλος (με εξαίρεση τη Δανία) μπορεί να υποβάλει την αίτηση στο αρμόδιο δικαστήριο του άλλου κράτους μέλους. Η αίτηση μπορεί επίσης να υποβληθεί μέσω του περιφερειακού δικαστηρίου που είναι αρμόδιο για τον τόπο κατοικίας ή συνήθους διαμονής στην Πολωνία.

Αίτηση για νομική συνδρομή στο πλαίσιο του καθεστώτος δωρεάν νομικής συνδρομής μπορεί να υποβληθεί σε ένα από τα κέντρα δωρεάν νομικής συνδρομής στην Πολωνία, τα οποία είναι εγκατεστημένα σε κομητείες και πόλεις με καθεστώς κομητείας. Για χάρτη των κέντρων και στοιχεία επικοινωνίας, βλ.:

<https://darmowapomocprawna.ms.gov.pl/pl/mapa-punktow/>

9 Πώς μπορώ να μάθω αν δικαιούμαι ευεργέτημα της πενίας;

Το πολωνικό δικαστήριο επιδίδει στον αιτούντα την απόφασή του σχετικά με την αίτηση απαλλαγής από τα δικαστικά έξοδα ή τον διορισμό συνηγόρου από το δικαστήριο. Πληροφορίες σχετικά με την πορεία της αίτησης και το αν έχει γίνει δεκτή ή όχι μπορούν επίσης να λαμβάνονται μέσω τηλεφώνου ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από τη γραμματεία του δικαστηρίου.

Οι αιτούντες δωρεάν νομική συνδρομή ενημερώνονται άμεσα για το αν είναι επιλέξιμοι στο κέντρο παροχής δωρεάν νομικής βοήθειας.

10 Τι πρέπει να κάνω αν δικαιούμαι ευεργέτημα της πενίας;

Δεν απαιτείται καμία περαιτέρω ενέργεια εάν χορηγηθεί απαλλαγή από τα δικαστικά έξοδα. Ωστόσο, εάν υπάρχουν έξοδα στα οποία πρέπει να υποβληθεί ο απαλλασσόμενος διάδικος για την προστασία των δικαιωμάτων του (όπως έξοδα μετάφρασης ή έξοδα ταξιδιού προς το δικαστήριο, εάν ο διάδικος έχει κλητευθεί να παραστεί αυτοπροσώπως), ο διάδικος πρέπει να ζητήσει από το δικαστήριο προκαταβολή για τα εν λόγω έξοδα. Διαφορετικά, το δικαστήριο μπορεί να αναμένει από τον απαλλασσόμενο διάδικο να καλύψει προσωρινά τα έξοδα, τα οποία στη συνέχεια θα του επιστραφούν. Σε περίπτωση χορήγησης προκαταβολής, η προκαταβολή πρέπει να εκκαθαρίζεται βάσει τιμολογίων εντός ενός μήνα από την είσπραξη της προκαταβολής και, σε κάθε περίπτωση, πριν από την έκδοση απόφασης για την οριστική διευθέτηση των εξόδων της διαδικασίας.

Εάν διοριστεί δικηγόρος ή νομικός σύμβουλος, θα πρέπει να υπάρξει επικοινωνία μαζί του. Το δικαστήριο μπορεί να επιδώσει στον αιτούντα αντίγραφο της απόφασης διορισμού δικηγόρου ή νομικού συμβούλου, αλλά χωρίς στοιχεία σχετικά με το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση επίδοσης του διορισμένου δικηγόρου ή νομικού συμβούλου. Το δικαστήριο κοινοποιεί τα στοιχεία αυτά με μεταγενέστερη επιστολή, αφού ενημερωθεί σχετικά από το αρμόδιο περιφερειακό δικηγορικό συμβούλιο ή το αρμόδιο περιφερειακό επιμελητήριο νομικών συμβούλων.

Πρόσωπο που απαλλάσσεται από το δικαστήριο από το σύνολο ή μέρος των δικαστικών εξόδων πριν από την κίνηση της δικαστικής διαδικασίας υποχρεούται να επισυνάψει αντίγραφο της απόφασης απαλλαγής στην αίτηση ή σε άλλο έγγραφο με το οποίο κινείται η διαδικασία.

Στο πλαίσιο του καθεστώτος δωρεάν νομικής συνδρομής, το πρόσωπο που κρίνεται επιλέξιμο για νομική συνδρομή τη λαμβάνει απευθείας με την αναμενόμενη μορφή στο κέντρο δωρεάν νομικής συνδρομής.

11 Ποιος επιλέγει τον/τη δικηγόρο μου αν δικαιούμαι ευεργέτημα της πενίας;

Ο δικηγόρος ή ο νομικός σύμβουλος, κατά περίπτωση, διορίζεται από το αρμόδιο περιφερειακό δικηγορικό συμβούλιο ή το αρμόδιο περιφερειακό επιμελητήριο νομικών συμβούλων, αλλά εάν στην αίτηση αναφέρεται συγκεκριμένος συνήγορος, ορίζεται αυτός ως συνήγορος του αιτούντος στο μέτρο του δυνατού και με τη σύμφωνη γνώμη του. Ο δικηγόρος ή ο νομικός σύμβουλος μπορεί να αρνηθεί να αναλάβει την υπόθεση για επιτακτικούς λόγους, οπότε ο αυτορρυθμιζόμενος φορέας διορίζει άλλον συνήγορο. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας μπορεί να ζητηθεί αλλαγή ήδη διορισμένου συνηγόρου, επίσης για επιτακτικούς λόγους.

Στην αίτηση μπορεί να διατυπωθεί προτίμηση σύμφωνα με την οποία ο συνήγορος θα πρέπει να γνωρίζει καλά συγκεκριμένη ξένη γλώσσα και να προέρχεται από συγκεκριμένο κλάδο του νομικού επαγγέλματος, ειδικότερα ότι θα πρέπει να είναι δικηγόρος ή νομικός σύμβουλος. Στην πράξη, το δικαστήριο κάνει δεκτή την αίτηση αυτή.

Στο πλαίσιο του καθεστώτος δωρεάν νομικής συνδρομής, δεν είναι δυνατή η επιλογή δικηγόρου ή νομικού συμβούλου. Η εν λόγω νομική συνδρομή παρέχεται από τον δικηγόρο ή τον νομικό σύμβουλο υπηρεσίας στο κέντρο νομικής συνδρομής της επιλογής του αιτούντος ή από ασκούμενο δικηγόρο εξουσιοδοτημένο από τον εν λόγω δικηγόρο ή νομικό σύμβουλο.

12 Το ευεργέτημα της πενίας καλύπτει όλα τα έξοδα των διαδικασιών;

Ο διάδικος στον οποίο χορηγείται πλήρης απαλλαγή από τα δικαστικά έξοδα δεν καταβάλλει δικαστικά τέλη και δεν επιβαρύνεται με κανένα έξοδο. Σε περίπτωση μερικής απαλλαγής από τα δικαστικά έξοδα, ο διάδικος πρέπει να καλύψει τα δικαστικά τέλη και έξοδα, στον βαθμό που δεν καλύπτονται από την απαλλαγή. Εάν ο εν λόγω διάδικος κερδίσει την υπόθεση, το δικαστήριο διατάσσει τον ηττηθέντα διάδικο να επιστρέψει τα εν λόγω έξοδα στον νικήσαντα διάδικο με την απόφαση με την οποία περατώνεται η διαδικασία.

Εάν ένας διάδικος που απαλλάσσεται από τα δικαστικά έξοδα ηττηθεί εν όλω ή εν μέρει, στην απόφαση περάτωσης της διαδικασίας το δικαστήριο διατάσσει τον εν λόγω διάδικο να επιστρέψει τις δικαστικές δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκε ο αντίδικος (αλλά όχι τα έξοδα τα οποία κατέβαλε το δημόσιο ταμείο).

13 Ποιος επωμίζεται τα λοιπά έξοδα, αν δικαιούμαι μερική χορήγηση ευεργετήματος της πενίας;

Πρόσωπο που απαλλάσσεται εν μέρει από τα δικαστικά έξοδα υποχρεούται να καταβάλει τα υπόλοιπα δικαστικά έξοδα.

14 Το ευεργέτημα της πενίας καλύπτει και τα ένδικα μέσα;

Η νομική συνδρομή που χορηγείται από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο περιλαμβάνει επίσης τις διαδικασίες έφεσης και αναγκαστικής εκτέλεσης. Διάδικος που δεν εκπροσωπείται από συνήγορο (π.χ. δικηγόρο) σε πρώτο βαθμό μπορεί να ζητήσει αυτήν τη μορφή βοήθειας στον δεύτερο βαθμό. Όταν είναι αναγκαία η άσκηση έκτακτου ένδικου μέσου, ο διάδικος πρέπει να υποβάλει ειδική αίτηση, η οποία έχει ως αποτέλεσμα την έκδοση ειδικής απόφασης σχετικά μόνο με την εν λόγω νομική ενέργεια.

15 Μπορεί το ευεργέτημα της πενίας να ανακληθεί πριν από την ολοκλήρωση των διαδικασιών (ή ακόμη και να αρθεί μετά την περάτωση των διαδικασιών);

Το δικαστήριο μπορεί να ανακαλέσει τη νομική συνδρομή που χορηγήθηκε τόσο με τη μορφή απαλλαγής από τα δικαστικά έξοδα όσο και με τον διορισμό συνηγόρου από το δικαστήριο, εάν διαπιστωθεί ότι οι λόγοι βάσει των

οποίων χορηγήθηκε δεν συνέτρεχαν ή έπαψαν να συντρέχουν. Και στις δύο περιπτώσεις, ο διάδικος υποχρεούται να καταβάλει όλα τα εφαρμοστέα τέλη και να επιστρέψει τα έξοδα, με εξαίρεση ότι, στην τελευταία περίπτωση, το δικαστήριο μπορεί επίσης να διατάξει τον διάδικο να το πράξει μόνο εν μέρει, ανάλογα με τη μεταβολή της κατάστασης του διαδίκου.

Κατά την ανάκληση της απαλλαγής, το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει κυρώσεις σε διάδικο που απαλλάχθηκε από τα δικαστικά έξοδα βάσει εσφαλμένης παρουσίας των συνθηκών εν γνώσει του, με πρόστιμο έως 1.000 PLN, και σε διάδικο που έλαβε τη βοήθεια συνηγόρου που διορίστηκε από το δικαστήριο βάσει των ανωτέρω συνθηκών με πρόστιμο έως 3.000 PLN. Ανεξάρτητα από την υποχρέωση καταβολής του προστίμου, ο διάδικος πρέπει να καταβάλει όλα τα εφαρμοστέα τέλη και να καλύψει τα έξοδα που βαρύνουν τον διάδικο ή να καταβάλει την αμοιβή του διορισμένου από το δικαστήριο συνηγόρου.

Η εκ νέου αίτηση απαλλαγής από τα δικαστικά έξοδα από πρόσωπο το οποίο εν γνώσει του έχει παρουσιάσει εσφαλμένα τις συνθήκες που ισχύουν γι' αυτό όσον αφορά την οικογενειακή κατάσταση, τα περιουσιακά στοιχεία, το εισόδημα και τις πηγές βιοπορισμού απορρίπτεται από το δικαστήριο και το εν λόγω πρόσωπο υποχρεώνεται να καταβάλει πρόστιμο ύψους έως 2.000 PLN.

Κατά της απόφασης για την επιβολή προστίμου σε διάδικο μπορεί να ασκηθεί έφεση, κατά τα εκτιθέμενα στο σημείο 16 κατωτέρω.

16 Μπορώ να προσβάλω την άρνηση χορήγησης ευεργετήματος της πενίας;

Ναι. Κατά της απόφασης άρνησης απαλλαγής ή διορισμού συνηγόρου από το δικαστήριο μπορεί να ασκηθεί έφεση ή, εάν εκδόθηκε από δικαστικό υπάλληλο, μπορεί να ασκηθεί προσφυγή κατά της απόφασης του τελευταίου. Πριν από την προσβολή μιας απόφασης, πρέπει να υποβληθεί αίτηση γραπτής αιτιολόγησης εντός μίας εβδομάδας από την επίδοση της απόφασης. Μετά την παραλαβή της απόφασης που περιλαμβάνει γραπτή αιτιολόγηση, η έφεση πρέπει να ασκηθεί εντός μίας εβδομάδας, απευθυνόμενη στο δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση. Δεν επιβάλλονται τέλη για αίτηση γραπτής αιτιολόγησης ή για έφεση ή προσφυγή κατά απόφασης δικαστικού υπαλλήλου. Παρόμοια διαδικασία εφαρμόζεται σε περίπτωση ανάκλησης προηγουμένως χορηγηθείσας απαλλαγής από τα δικαστικά έξοδα ή διορισμού συνηγόρου από το δικαστήριο.

Αντιθέτως, ένα πρόσωπο στο οποίο δεν χορηγήθηκε δωρεάν νομική συνδρομή δεν μπορεί να προσβάλει την άρνηση αυτήν.

Περισσότερες πληροφορίες

- Νόμος, της 28ης Ιουλίου 2005, για τα δικαστικά έξοδα σε αστικές υποθέσεις.
- Κώδικας πολιτικής δικονομίας της 17ης Νοεμβρίου 1964.
- Νόμος, της 17ης Δεκεμβρίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα νομικής συνδρομής σε αστικές δικαστικές διαδικασίες που διεξάγονται στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σχετικά με το δικαίωμα νομικής συνδρομής με σκοπό τον φιλικό διακανονισμό διαφοράς πριν από την κίνηση διαδικασίας.
- 2004/844/EK: Απόφαση της Επιτροπής, της 9ης Νοεμβρίου 2004, για θέσπιση εντύπου για τη διαβίβαση των αιτήσεων ευεργετήματος πενίας κατ' εφαρμογή της οδηγίας 2003/8/EK του Συμβουλίου για βελτίωση της πρόσβασης στη δικαιοσύνη επί διασυνοριακών διαφορών μέσω της θέσπισης στοιχειωδών κοινών κανόνων σχετικά με το ευεργέτημα πενίας στις διαφορές αυτές.
- Νόμος, της 5ης Αυγούστου 2015, σχετικά με τη δωρεάν νομική συνδρομή, τη δωρεάν παροχή συμβουλών σε αστικές υποθέσεις και τη νομική εκπαίδευση.
- <https://www.gov.pl/web/nieodplatna-pomoc/npp>
- <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/formularze-dotyczace-przyznania-prawa-pomocy-w-postepowaniu-w-sprawach-cywilnych-prowadzonym-w-panstwach-czlonkowskich-unii-europejskiej>
- Ιστότοποι επιμέρους επαρχιακών και περιφερειακών δικαστηρίων.

17 Η αίτηση χορήγησης ευεργετήματος της πενίας έχει ως αποτέλεσμα την αναστολή της προθεσμίας παραγραφής;

Στις περιπτώσεις αιτήσεων απαλλαγής από δικαστικά έξοδα, η κατάθεση της σχετικής αίτησης ή η προσφυγή

κατά απόφασης απόρριψης της αίτησης απαλλαγής δεν αναστέλλει, κατ' αρχήν, την εκκρεμή διαδικασία, εκτός εάν ο αιτών έχει λάβει απαλλαγή από τα δικαστικά έξοδα κατόπιν αίτησης που υποβλήθηκε στο δικόγραφο της αγωγής ή πριν από την άσκηση της αγωγής. Σε περίπτωση οριστικής απόρριψης αίτησης που υποβλήθηκε πριν από τη λήξη της προθεσμίας καταβολής του τέλους του υπομνήματος, η προθεσμία πληρωμής αρχίζει εκ νέου από την ημερομηνία επίδοσης ή κοινοποίησης της αίτησης πληρωμής ή, σε ορισμένες περιπτώσεις, όταν ο διάδικος εκπροσωπείται από δικηγόρο ή νομικό σύμβουλο, από την ημερομηνία επίδοσης ή κοινοποίησης της απόφασης με την οποία απορρίπτεται η αίτηση απαλλαγής από τα δικαστικά έξοδα. Ωστόσο, κάθε νέα αίτηση απαλλαγής από τα δικαστικά έξοδα που βασίζεται στις ίδιες περιστάσεις δεν επηρεάζει πλέον την προθεσμία καταβολής του τέλους.

Επίσης, στην περίπτωση αίτησης διορισμού συνηγόρου από το δικαστήριο, η κατάθεση της σχετικής αίτησης ή η προσφυγή κατά απόφασης απόρριψης της αίτησης διορισμού δεν αναστέλλει, κατ' αρχήν, την εκκρεμή διαδικασία, εκτός εάν ο αιτών έχει λάβει απαλλαγή από τα δικαστικά έξοδα κατόπιν αίτησης που υποβλήθηκε στο δικόγραφο της αγωγής ή πριν από την άσκηση της αγωγής. Ωστόσο, το δικαστήριο μπορεί να αναστείλει την εκδίκαση της υπόθεσης έως ότου εκδοθεί οριστική απόφαση επί της αίτησης. Κατά συνέπεια, δεν μπορεί να ορίσει ακρόαση, αλλά μπορεί να ακυρώσει ή να αναβάλει την προγραμματισμένη ακρόαση.

Όταν η νομική εκπροσώπηση από δικηγόρο ή νομικό σύμβουλο είναι υποχρεωτική για συγκεκριμένη διαδικαστική πράξη [άσκηση έφεσης στον ανώτατο βαθμό δικαιοδοσίας (skarga kasacyjna), αίτηση αναθεώρησης απόφασης, ορισμένα ένδικα μέσα κατά δικαστικών αποφάσεων], η υποβολή αίτησης διορισμού συνηγόρου από το δικαστήριο πριν από τη λήξη της προθεσμίας για την εκτέλεση της εν λόγω πράξης διακόπτει την προθεσμία. Είτε η αίτηση γίνει δεκτή είτε απορριφθεί, η προθεσμία αρχίζει εκ νέου να τρέχει. Ωστόσο, κάθε νέα αίτηση που βασίζεται στις ίδιες περιστάσεις δεν επηρεάζει πλέον την προθεσμία.

Περισσότερες πληροφορίες

- Νόμος, της 28ης Ιουλίου 2005, για τα δικαστικά έξοδα σε αστικές υποθέσεις.
- Κώδικας πολιτικής δικονομίας της 17ης Νοεμβρίου 1964.
- Νόμος, της 17ης Δεκεμβρίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα νομικής συνδρομής σε αστικές δικαστικές διαδικασίες που διεξάγονται στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σχετικά με το δικαίωμα νομικής συνδρομής με σκοπό τον φιλικό διακανονισμό διαφοράς πριν από την κίνηση διαδικασίας.
- 2004/844/EK: Απόφαση της Επιτροπής, της 9ης Νοεμβρίου 2004, για θέσπιση εντύπου για τη διαβίβαση των αιτήσεων ευεργετήματος πενίας κατ' εφαρμογή της οδηγίας 2003/8/EK του Συμβουλίου για βελτίωση της πρόσβασης στη δικαιοσύνη επί διασυνοριακών διαφορών μέσω της θέσπισης στοιχειωδών κοινών κανόνων σχετικά με το ευεργέτημα πενίας στις διαφορές αυτές.
- Νόμος, της 5ης Αυγούστου 2015, σχετικά με τη δωρεάν νομική συνδρομή, τη δωρεάν παροχή συμβουλών σε αστικές υποθέσεις και τη νομική εκπαίδευση.
- <https://www.gov.pl/web/nieodplatna-pomoc/npp>
- <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/formularze-dotyczace-przyznania-prawa-pomocy-w-postepowaniu-w-sprawach-cywilnych-prowadzonym-w-panstwach-czlonkowskich-unii-europejskiej>
- Ιστότοποι επιμέρους επαρχιακών και περιφερειακών δικαστηρίων.

Τελευταία επικαιροποίηση: 28/04/2026

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα